

2 KORINTA NE

Paulom dis tcgãyas cãm di sa

Korinta ne koe

Téé-cookg'ai sa

Cãm dis tcgãyas Paulom di sa Korinta ne dis kerekes cgoam kò tshúù qgài koe hãa x'aè ka góàèa hãa. C'êe ne kerekes di nea kò cg'ãè zi dàò zi cgoa Paulo ba qaru cgae, igabam kò Paulo ba gam di qàò tcáoan x'ái, a ba a ko kaisase tc'êe, xg'ae ne gha a tòóku sa. Tcgãyas di xòèan tc'ãà di koem ko Paulo ba Korinta dis kerekes cgoam ma tòókua hãas ka kg'ui. A ko nxàe, ntam kò ma cóèkuan ka hêé, naka kerekes koe hàna q'aa-q'aasean ka hêéthêé ma xgòàse xòa sa, a ba a ko kaisa qãè-tcaoan gam di x'ái, gam di xgòàse xòa nea tcóósean hêé naka xg'ae a tòókuan hêéthêé óágara hãa khama.

A ba a ko nxãaska kereke sa dtcàrà, qãès tcáós di aban ne gha êe ko hùikuan qaa ne dtcòm-kg'ao ne Jutea koe hàna ne máà sa (8-9).

Chõò di xu tcee xu (10-13) koem ko Paulo ba gam di tsééan x'áè úú-kg'aom ii di kg'uia máá, êe kòò máá, ganea tseegu di ne x'áè úú-kg'ao ne e témé ne khòè ne Korinta di ne koe, a ne a ko Paulo ba chìbi-chibi ne, a ko máá: “tseegu di tama baa,” témé ne.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- Xg'ae a tòóku sa
- x'áè úú-kg'ao

Tcgãyas q'oo koe hàna zi:

- Paulo ba hêé naka kerekes Korinta koe hàna sa hêéthêé e (1-7)

- Dtcòm-k'ao ne Jutea koe hàna ne marian xg'ae-xg'aea máá sa (8–9)
- Paulo ba ko gam di tsééan x'áè úú-k'ao ii di kg'uia máá (10–13)

Paulo ba hěé naka kerekes Korinta koe hàna sa hěéthěé e (1–7)

Tsgámkaguku zi

¹ Paulo ra a, Jeso Krestem dir x'áè úú-k'ao ra, Nqarim ma tc'ěea khama, a ra a gatá ka qōesem Timoteom goa hãa.

Korinta koe hãnas kerekes Nqarim dis koe hěé naka gane wèé ne tcom-tcomsa ne wèém Akaiam koe hàna ne hěéthěé tsam ko *ncēs tcgãya sa* góá máá, a ko máá:

² Nqarim gatá ka Xõò ba hěé naka X'aigam Jeso Krete ba hěéthěé tsara koe guua hãa cgómkuan hěé naka tòókuan hěéthěé méé i gatu goa hãa, témé.

Paulo ba ko Nqarim di qgài-qgai-tcáókuan qãè-tcaoa máá

³ Nqarim gatá dim X'aigam Jeso Krestem ka Xõò ba méém dqòmè, Abom thõò-xama-máákuan di ba, Nqarim wèé qgài-qgai-tcáókuan di ba, ⁴ Gaam ncēe ko wèés qóms gatá dis q'oo koe qgài-qgai tcáo ta a ba, nxãasega ta ga gatá kúrú a gane ēē tãáka zi qóm zi q'oo koe hàna ne qgài-qgai tcáo ka, gaas qgài-qgai-tcáókus ncēe ta gatá igaba Nqarim koe hòòà hãa sa. ⁵ Eē i ko ma Krestem di xgàrasean sixae *di kg'õèan* koe kaisase x'áise khamaga i ko Krestem koe guu a sixae di qgài-qgai-tcáókuan kaisase x'áise khama. ⁶ Ncēè qóman q'oo koe xae kò hàna ne i ko

nxãan kúrú tu u tu gha qgài-qgai tcáoè a kgoaraè. Ncêè qgài-qgai tcáoè xae kò ko ne tu gha gatu *igaba thêè* qgài-qgai tcáoè, si gha ncêes qgài-qgai-tcáo ku sa kúrú tu u tu qáo tcáoan cgoa qarika téé, gaa xgàrasean êe xae sixae igaba thêè hãa-q'ooa koe. ⁷ Si gatu koe xae úúa hãas nqòò sa qarika tée, xae q'ana hãa, êe tu ko ma *sixae khama ma* xgàrase khamaga tu gha ma *sixae khama ma* qgài-qgai tcáoè sa thêè.

⁸ Sixae ka qõese ga tuè, qóman ncêe xae kò Asia dim xg'aekum koe úúa hãa ka tu gha q'ãa sa xae ko tc'êe: kaisase qóma nqáé xaea hãa qóman q'oo koe xae kò hãa, xae kò cúí nqòò ga úú tama kg'òè xae gha di i. ⁹ X'ooan xgàrasea máá sa xae kò máàèa hãa, ta xae kò tc'êea hãa. Igabagas kò *ncêes gúu sa kúrúse cgae xae e*, nxãasega xae gha táá sixae koe dtcãase, igaba Nqarim koe ka, ncêe kò êe x'óóa hãa ne x'ooan koe ghúi ba. ¹⁰ Ncêeta ma cg'òè-cg'oega x'ooan koem kgoara xaea hãa, a ba a gha *qanega* kgoara xae e, xae Gam koe nqòòa xae tòóa hãa, qanegam gha kgoara xae e di i. ¹¹ Cgómna húi xae e naka còrèa máá xae e. Naka ne gha nxãasega kái ne khòè ne còrèa máá xae e, nakam gha Nqari ba ts'ee-ts'ee kg'ai xae e, naka ne kái ne qãè-tcoa máá Me.

Paulo ba ko nxàe, dùús domkam kò gam di zi dàò zi koe tc'êea kabi sa

¹² Ncêea sixae ko dqomse cgoas ga si i: sixae di tcáoá ne chibi-chibi xae e tama, igaba i ko nxàea tseegukagu, ncêem nqóóm koe xae tcom-tcomsan hêé naka Nqarim di q'ano-tcáoan hêéthêé cgoa kg'òèa hãa sa. Gatu cgoa xae ko hãa ka xae kò kaisase kái-kg'aise *ncêeta ma kg'òèa hãa*,

nqõóm ko ma tc'ëe khama tamase, igaba Nqarim di cgómkuan koe guu a. ¹³⁻¹⁴ Nxará tu gha a kóma q'ãa gúùan xae ko góá máá tu u. Gatà tu ko ncëeska cg'árése kóma q'ãa xae e igabar nqòòan úúa hãa, hàà tu gha cg'oèase kóma q'ãa xae e sa. Nxãasega tu gha gatá dim X'aigam Jesom dim cárm ka sixae ka dqomse ka, ãe xae ko hàà gatu ka dqomse khamaga ma.

¹⁵ *Qãese ta ko tsééa xg'ae di tcoman ncëer úúa hãa* khamar ko kg'aia gatua dàra tu u kg'oana, nxãasega tu gha cárm *q'oro dàrakuan* di ts'ee-ts'ee kg'aikuan hòò ka. ¹⁶ Tc'ëe ra kòò, gatu koer gha guu a Maketonia koe síí sa, a ra a gaa koe guu a gaicara gatu koe hàà sa, a ra a nxãaska gatu ka Jutea koe tsééa úúè sa. ¹⁷ Eër kòò ncëes tc'ëe sa kúrú ka ra gáé kòò kg'ama subusase kúrú si? Kana ra gáé ko tiri tc'ëean kg'amaga Nqarim cgoa kg'ui tamase* kúrú? *Qháésega* ra gáé ko tiris “Eè” sa *kabi*, si “Eë-ëe” sa ii, si tiris “Eë-ëe” sa “Eè” sa ii? ¹⁸ Igabagam Nqari ba tcom-tcomsa Me e khamaga i ma sixae di tchòàn *gatua xae ko bìrí tu u* “Eè” sa hëé naka “Eë-ëe” sa hëéthëé tama a. ¹⁹ Nqarim dim Cóám Jeso Krestem, ncëe i kò Gam ka gatu xg'aeku koe tíí ka hëé naka Silefanom† ka hëé naka Timoteom ka hëéthëé xgaa-xgaaè ba kò “Eè” sa hëé naka “Eë-ëe” sa hëéthëé di tama khama, igabagam Gabá wèè x'aè ka “Eè” Me e‡. ²⁰ Nqari ba ga nta noo zi nqòòkaguku zi kúrú hãa igaba zi wèéa zi ga

* **1:17:** Nqarim cgoa kg'ui tamase - Gerika sa ko máá: “cgàam ko ma tc'ëe khama ma,” témé. † **1:19:** Silefano - Silefanom di c'ëe cg'òèa nea Silase e. ‡ **1:19:** Gabá wèè x'aè ka “Eè” Me e - Ncëe zi kg'ui zi ko gataga ncëes gúù sa méé: “Gam koes “Eè” sa kúrúsea hãa,” témé.

Krestem koe “Eè” zi i khama. Gaa domka ta ko Krestem koe guu a *Gam di kg'uiian koe* Amen, témé, nxãasega ta gha Nqari ba dɔmò ka. ²¹ Me Gaam ncêe ko kúru xae e xae gatu cgoa Krestem koe qarika téé ba Nqari Me e. A ba a kò gataga ntcãá tcúú ta a, ²² a kò Gam di *q'òòkuan* gatá koe tòó x'áís iise, a Gam dim Tc'êe ba tc'ãà ko a tcg'òòe gúuan khama ma gatá di tcáóan koe tcãà, *ncêe hààko gúuan ko tééa máá a*.

²³ Nqari bar kò tirim tééa-máá-kg'aom iise tcii: Korinta koer kò táá kabise, nxãasegar gha táá qóm zi koe tcãà tu u ka. ²⁴ Sixae gha gatu di dtcòman koe x'aiga ka tamase, igabaga tu gha qãè-tcaoan úú ka xae ko tsééa xg'ae. Dtcòman ka tu ko qarika téé khama.

2

¹⁻² Ncêe *sí cgae tu ur kòo a ko* thòò-xámkagu tu u, ne ia gha diín qãè-tcaokagu te, gatu èer thòò-xámkagua tu oose? Gaa domkar kò birísea hãa, gaicarar cuiskaga thòòs dàra sa gatu koe dàra hãa tite sa. ³ Gaa domkar kò *èes tcgãya sa* góá *máá tua*: nxãasegar gha táá gatu ka sí thòò-xámkaguè ka, gatu èe ga kò qãè-tcaokagu tea tu. Gatu wééa tu koer tcoman úúa hãa khama, ncêe qãè-tcaoa ra kò hãa ne tu qãè-tcaoa hãa sa. ⁴ Eër kòo èes tcgãya sa góá, kar kòo kaisase thòòan xám a kòo qão tcáó khama. Kái tcgái-tshàran cgoar góá sia, a ra a kò thòò-xámkagua tu tc'êe tama, igaba tu gha nxãasega q'ãa, kaisa ncàma ner gatu koe úúa hãa sa ka.

Paulo ba ko Korinta ne ntcàm, chìbi-kg'ao ba ne gha qgóóá máá sa

⁵ Ncêe thõòan kúrúa hãam khòe ba tíia kaisase thõò-xámkagu te tama, igabam ko gatu wèé tu c'êem dàòm ka thõò-xámkagu (qómkaguar gha máá tu u sar tc'êe tama). ⁶ Káí-kg'aise tu êeta iim khòe ba xgàra hãa khama i nxãakamaga tc'ão mea. ⁷ Ke méé tu ncêeska kabise naka qgóóa máá me naka tua qgài-qgai tcáo me; tama kò ii nem gha kaisa thõòan ka tààè. ⁸ Khamar ko dtcàrà tu u, ncàm mea tu hãa sa tu gha nxàea tseegukagu sa. ⁹ Ncêes gúùs domkar kò *gaas tçgãya* sa góá máá tu u, nxãasegar gha qãèse bóòa q'ãa wèés gúùs koe tu komsanan úúa hãa sa ka. ¹⁰ C'êem khòem êe tu ko qgóóa máá bar ko tíi igaba qgóóa máá. Ncêe gaas kar gha qgóóa máá mes gúùs c'êes kò hàna ner ko Krestem cookg'ai koe gatu domka gatà hêé. ¹¹ Nxãasegam gha satana ba táá tàà ta a ka. Gam di kàan ta q'ana hãa khama.

¹² Eêr ko Teroa koe síi Krestem di qãè tchõàn xgaa-xgaa kar ko bóò Me X'aiga ba nquu-kg'ám ba xgobekg'ama máá tea; ¹³ igaba i kò tc'êea te táá x'aèan hòò a sãa, tíi qõem Títo bar kò gaa koe táá sao-xg'ae khama. Ra kò nxãaska x'áè ne a Maketonia koe qõò.

Krestem koe xu Paulo a xu kare xu xg'ão xu khama ii

¹⁴ Igabar ko Nqari ba qãè-tcaoa máá, ncêe ko Krestem koe wèé x'aè ka tc'ãa-cookg'ai xae e, a ko *wèé zi qgài zi koe* Gam dis tàà sa x'áía te ba, a ba a ko sixae koe guu a wèé xu qgài xu koe Krestem ka q'ãan tsai-tsai, karem xg'ãòm iise. ¹⁵ Kare xae xg'ão xae, Krestem ka tçg'òó a Nqari ba máàèa hãa xae e khama, *ncêe ko tsai-tsaise xae*, êe ko kgoaraè ne xg'aeku koe hêé naka gane êe aagusea hãa ne

xg'aeku koe hěéthěé e. ¹⁶ Eě *ko aaguse* ne koe xae x'oos di xae xg'ãò xae e, igaba xae ãe *ko kgoaraè* ne koe kg'õès di xae xg'ãò xae e, ka ia gha diin ncěe zi gùù zi ka kg'anoèa hãa? ¹⁷ C'ěe ne ncěe kái ne khama xae ii tama khama, ncěe ko Nqarim dim kg'ui ba xgaa-xgaa ne, nxãasega ne gha qguù ka, igaba xae ko Nqarim ka tsééèa xae khòè xae iise q'anós tcáós cgoa hěé, naka Nqarim cookg'ai koe hěé naka Krestem di qarian cgoa hěéthěé kg'ui.

3

Pauloa xu kabas qáé-xg'aes di xu tsée-kg'ao xu u

¹ A gaicara xae ko tshoa-tshoa a koase? Kana xae ko, c'ěe ne khòè ne khama ma, q'ãa-q'ãako zi tcgãya zi gatu di zi kana gatu koe guua hãa zi qaa? ² Gatua sixae di tu tcgãya tu *q'ãa-q'ãako* tu u, tcáóa xae koe góásea hãa tu, a wèém khòém ka q'ãàèa hãa a ko nxaráè tu. ³ Krestem koe guua hãa tu tcgãya tu u sa tu ko x'ái, sixae ka góáèa hãa tu, góá hìim ka tamase igaba kg'õèa hãam Nqarim dim Tc'ěem ka góáèa hãa tu, nxõán di tafolean koe tamase igaba khòèan tcáo di tafolean koe.

⁴ Krestem koe xae guu a Nqarim cookg'ai koe gaas gùù sa qarika dtcòmà hãa. ⁵ Sixae di qarian koe i guua hãa* ta xae méé tama, igaba i sixae di qarian Nqarim koe guua hãa, ⁶ ncěe ko kúrú xae e xae kabas qáé-xg'aes di xae tsée-kg'ao xae ii ba. *Ncěes qáé-xg'ae sa góá tòóèa hãa x'áèan dis qáé-xg'aes*

* **3:5:** Sixae di qarian koe i guua hãa - Gerika sa ko máá: "C'ěe gùù ga xae úú tama ncěe gha kúrú xae e xae máá, ncěes tsée sa xae gha kgoana a kúrú," témé e.

tama si i, igabas Tc'ëem di si i. Góá tòóèa hãa x'áèa ne ko cg'õo, igabam ko Tc'ëe ba kg'õèkagu khama.

⁷ X'áèa ne kò nxõán koe góáèa hãa, i kò èe i ko tcg'òó a ko máàkuè ka Ngarim di x'ààn x'áíse. I kò gataga Moshem di kg'áían kaisase x'áà. Xòòn x'aèa ne i kòò x'áà igaba i kò Iseraele di ne khòè ne kúrú ne táá bóò me. Khama ncèè x'oo sa ko óága x'áèan kòò èeta ma ma x'áà, ⁸ ne sa nxãaska Tc'ëem ko Gam di tsééan koe guu a óágas x'áà sa ntama noose kaia hãa! ⁹ Xgàraku sa ko óám dàò ba kò x'ààn úúa hãa, ka ba ko nxãaska èe ko tchànoan óám dàò ba nta noose kaisase x'áà! ¹⁰ *Kabas qáé-xg'aes* di x'áà nea *nciís qáé-xg'aes* di x'ààn koe gùù cgáé tama, *kabas qáé-xg'aes di x'áà ne ko nciís qáé-xg'aes* di x'ààn kaisase nqáé khama. ¹¹ Ncèè èe xòòn x'aèan hãas *qáé-xg'aes* kò x'ààn úúa hãa, ne ia gha nxãaska èe chòò tamase hãas *qáé-xg'aes* koe nta noose kaia x'áàn hãa!

¹² Ncèes nqòò sa xae úúa hãa domka xae ko kaisase kgoarasea hãase kg'ui, ¹³ a xae a Moshem khama ii tama, ncèe ko kg'áía ba qgáím cgoa qàbi ba, nxãasega ne gha Iseraele ne kg'áía ba koem ko ma x'áà ba xgãáse sa táá bóò ka. ¹⁴ Igaba i kò gane di tc'ëean tcèekg'ammèa; ncèe cáám ka igabas kòò nciís qáé-xg'ae sa nxáráè nem gaam qgái ba qanega hãa, a xgòre-kg'aiè tama, Krestem koe cúígam ko guu a séèa tcg'òóè khama. ¹⁵ Ncèe cáám ka igaba èes kòò Moshem *dis Tcgãya* sa nxáráè nem qgái ba tcáóa ne qàbia hãa. ¹⁶ Igaba èem kòò khòè ba X'aigam koe kàbise nem ko qgái ba tcg'òóè. ¹⁷ Me X'aiga ba Tc'ëe Me e, i èem X'aigam dim Tc'ëe ba hàna koe kgoarasean hãa. ¹⁸ Igaba ta ko wèéa ta ga xgòre-kg'aièas kg'áís cgoa Ngarim di x'ààn x'ái.

Eēm ko ma X'aigam ncēe Tc'ēe ii ba gatá koe ma tséé khama ta ko ma kabise a Gam khama ii, a ko c'ēes x'áàs koe guu a c'ēes koe síí.

4

Pauloa xu Nqarim di qguùan úúa, góman di gàban koe

¹ Nqarim di thòò-xama-máákuan koe xae guu a ncēes tséés *Gam di* sa úúa hãa, domka xae xhōen-tcáo tama, ² igaba xae ko chómsea hãa zi gúù zi saucgaekaguko zi kgoarasea hãase xguì. Kàakuan xae tséékagu tama, a xae a Nqarim dim kg'ui ba kàmakagu tama, igaba xae ko tseeguan tchànose x'ái, nxãasega ne gha wèé ne khóè ne tcáoá ne koe q'ãa a tcom xae e ka, Nqarim cookg'ai koe xae káà chibi xae e sa. ³ Igaba ncēè xgaa-xgaa xae ko qãè tchòàn kò *qanega c'ēe ne koe* chómsea hãa ne i gane ēe aagusea hãa ne koe chómsea hãa. ⁴ Ncēm nqōóm dim nqàrì ba gane ēe dtcòm tama ne di tc'ēean ntcùú-ntcuua hãa, nxãasega ne gha Krestem di x'áàko qãè tchòàn di x'áàn táá bóò ka, *Krestem* ncēe Nqarim dis ii sa úúa* ba. ⁵ Sixae ka xae xgaa-xgaa tama khama, igaba xae ko Jeso Kreste ba X'aiga Me es ka xgaa-xgaa, xae sixae Jesom domka gatu di xae qãà xae e. ⁶ Nqarim ncēe xg'ao máá: “X'áà ba méém ntcùúan q'oo koe x'áà,” témé ba kò Gam dim x'áà ba kúru me tcáoá xae q'oo koe x'áà, a ko Krestem di kg'áían koe guu a Nqarim di x'áàn q'ãakagu xae e khama.

⁷ Igaba xae ncēe qguùan úúa hãa góman di gàban koe. Ncēes gúù sa ko x'ái, kaisase kaia hãa qaria

* **4:4:** Nqarim dis ii sa úúa - Gerika sa ko máá: “Nqarim dis ii sa ii ba,” témé.

ne Nqarim koe guua hãa sa, sixae ka tamase. ⁸Qarika xae ko wée za tcaòè, igaba xae tò-m-tommè tama; a ko nqùu-nquuè, igaba xae bóòà xguise tama; ⁹xgàràè xae kò, igaba xae aaguè tama; xg'áma xae kò qáùè, igaba xae cg'òoa xgãàè tama. ¹⁰Wèè x'aèan ncêe kaga xae tc'áróa xae koe Jesom di x'ooan dcêéa hãa a ko caate cgoa, nxãasega i gha thée Jesom di kg'òèan cgáé-q'ooa xae koe x'áise ka. ¹¹Sixae ncêe kg'òèa hãa xaea wèè x'aèan ncêe kaga Jesom domka x'ooan tshàu q'oo koe hàna, nxãasega i gha Jesom di kg'òèan sixae dim cgáé-q'oom kaàkom koe x'áise ka. ¹²Gaa domkas ko x'oo sa sixae koe tsééa sa kúrú, igabas ko kg'òè sa gatu koe tsééa sa kúrú.

¹³Góáèa i hãa a ko máá: “Dtcòma ra hãa, a gaa domka kg'uia hãa,” témé. Gaam tc'èem èem dtcòm dim cúí ba úúa hãase xae ko gataga thée dtcòm, a ko gaa domka kg'ui, ¹⁴a xae a q'ana hãa Gaam èe kò X'aigam Jeso ba x'ooan koe ghùia hãa ba gha thée Jesom cgoa ghùì xae e sa, a gha gatu cgoa Gam cookg'ai koe óa xae e. ¹⁵I kò ncêe xgàrasean wèè ga gatu domka kúrúse, nxãasega i gha èe i kòo Nqarim di cgómkuan tchoanàse a kái ne khóè ne koe hàà ne, a ne kaisase Nqari ba qàè-tcaoa máá, nxãasegam gha dqòmè ka.

Gatá dis x'ãè-q'oos nqarikg'ai di sa

¹⁶Ncêes gúús domka ta xhõen-tcáo tama. Eêta i ga ko ma tchàa za ka di tc'áróa ta xgãáse igaba i ko tcáoá ta wèém q'uum ka kaba-kabaè. ¹⁷Subu xgàrasean xòm x'aè dia ko kaisa a chõò tama x'ààn óága máá ta a khama, x'áàn ncêe ko wées xgàrase sa kaisase nqáé e. ¹⁸Eê hòò a bóòè tama zi gúù zi koe

ta ko tcgáia ta qãea tòó, a ta a ãe hòò a bóòè tama zi koe qãea tòò o tama khama. Eẽ ko hòò a bóòè zi ko xòm x'aè-coan cúí ga hãa, igaba zi ko ãe hòò a bóòè tama zi chõò tamase hãa khama.

5

¹ Gatá di *tc'áróa ne* kgoara-cgae-q'ooos gaas koe ta nqõómkg'ai koe x'ãèa hãas khama ii. Igaba ncëe kgoara-cgae-q'ooan kò ko kòbèè ne ta q'ana hãa, Nqarim koe ta x'ãè-q'ooan úúa hãa sa. Ncëe x'áéa ne khòè tshàu ka kúrúè tama, a gha chõò tamase nqarikg'ai koe hãa. ² Ta ko ncëes *kg'õès* koe tshúù-tcaoase kg'ae, gatá di x'ãè-q'ooan nqarikg'ai di cgoa hãakaguèan ta xgónèa hãa khama, ³ nxãasega ta gha ãe ta kò ko hãa a, ne cuiskaga bóòè naka qg'aè-cgaea hãa tite khama. ⁴ Qanega ta ncëes kgoara-cgae-q'ooos koe hàna x'aè ka ta ko tshúù-tcaoase kg'ae, kaisa thõòan q'oo koe hãase. Qgáian ta gha tcg'òó cgaeè sa ta tc'ëe tama, igabaga ta x'ãè-q'ooan *nqarikg'ai di cgoa* hãakaguè kg'oana khama, nxãasegas gha ãe ko x'óó sa kg'òèan ka kaàkaguè ka. ⁵ Gaam ãe ncëes tséé sa kúrúá máá taa hãa ba Nqari Me e, ncëe Gam dim Tc'ëe ba x'áis khama ma máá taa hãa ba, nqòòkaguèa hãa gúùan gha tseegukaga hàà sa.

⁶ Gaa domka ta wèé x'aè ka kaisa tcoman úúa hãa, a q'ana hãa, ãe ta tc'áróm koe x'ãèa hãa x'aè ka ta X'aigam koe x'áéan *úúa hãa sa, ãeta ta ga ma qanega* gaan ka nqúù ta a *igaba*. ⁷ Dtcòmς koe ta ko guu a kg'õè khama, ãe ta ko bóòς ka tamase. ⁸ Ta kaisa tcoman úúa hãa, a ta a ko tc'ëe, gatá di tc'áróan ta gha x'áéan khama ma guu, a gha X'aigam cgoa x'áéan koe hãa sa. ⁹ Gaa domka ta ko

kaisase tc'êe, qãè-tcaokagu Me ta gha sa, *Gam cgoa* ta ga x'áéan koe hãa, kana ta ga *Gam ka* nqúú ka hãa igaba. ¹⁰ Wèéa ta ga méé ta Krestem cookg'ai koe x'áíse naka taa Gam ka xgàràè khama. Nxãaska ta gha wèéa ta ga êe kg'ano ta hãa sa máàè, wèés gúús êe ta gatá di tc'áróan koe kúrúa hãas tc'amkg'ai koe guu a, tshúù kana qãè sa.

Nqarim cgoa tòókua ne, Krestem koe guu a

¹¹ Gaa domka xae q'ana hãa, Nqari ba méém q'áoè sa, khama xae kò khóè ne kúrú ne *chibia ne koe tcóóse*. Nqari ba qãèse q'ana hãa tcáóa xae qãè e sa, ra nqòòan úúa hãa, tcáóa tu koe tu gataga q'ana, tcáóa xae qãè e sa di i. ¹² Sixae gha gaicara dqomèmè sa xae qaa tama. Igabaga ne c'êe ne hàna ncêe ko tchàa koe hàna zi gúù zi tchòà úú cgoaa ne, tcáóa ne q'oo di zi gúù zi ka tamase. Gaa domka xae ko dàò ba x'ái tu u gatu gha sixae ka dqomèse ba, nxãasega tu gha xqara mááse ka. ¹³ Ncêè tc'êea xae kò *koma* nxana hãa ne i Nqarim domka gatà ii. Igaba ncêè tc'êea xae kò *koma* tchàno ii ne i gatu domka gatà ii. ¹⁴ Krestem di ncàmkuu ne ko tcéè tcuì xae e khama. Xae ncêes gúù sa bóòà hãa: ncêè cúím khóèm *Krestem* kò wèé ne khóè ne x'óóa máána hãa ne, ne nxãaska wèéa ne x'óóa hãa sa. ¹⁵ Me Krete ba wèéa ta domka x'óóa hãa, nxãasega ne gha êe kg'òèa hãa ne táá gane ka kg'òèa mááse ka, igaba ne gha kg'òèa máá Gaam êe kò x'óóa máá nea hãa, a x'óóan koe ghùìèa hãa ba ka.

¹⁶ Gaa domka ta ncêeska gatá cúí khóè ga nqõómkg'ai di tcgáían cgoa bóòà hãa tite. Nxãata ta xg'ao c'êe x'aè ka ma Krete ba nqõómkg'ai di tcgáían cgoa bóòà hãa igaba, ta cuiskaga gaicara

gatà hě́ea tite. ¹⁷ Gaa domkam diím wèém ěe Krestem koe hàna ba k̄abam nq̄óóm di me e. Nc̄i zi gùù zia nq̄áea hãa, zi wèé zi gùù zi nc̄eska k̄aba zi i. ¹⁸ I wèéan nc̄e Nq̄arim koe guua, Gaam nc̄e ko Krestem koe guu a Gam koe xg'ae-xg'ae ta a, ta tòóku ba, a ba a tsééan mǎa xaea hãa, c'ěe ne xae gha Gam cgoa xg'ae-xg'ae ne tòóku ka. ¹⁹ Nc̄e xae ko méé a ko mǎá: Nq̄ari ba kò nq̄óóm di ne khòè ne Krestem koe xg'ae-xg'ae ne Gam cgoa tòóku, a kò táá gane di chibian nxárá tcǎa, a ba a kò tchǎn nc̄e tòókuan di mǎa xaea hãa. ²⁰ Gaa domka xae ko Krestem téé-q'oo koe kg'ui, Me ko Nq̄ari ba sixae di kg'uian koe guu a dtcàrà tu u; Krestem téé-q'oo koe xae ko dtcàrà tu u a ko mǎá: Nq̄arim cgoa méé tu xg'ae-xg'aese naka tòóku, témé. ²¹ Kreste ba kò cúí chibi ga kúrú tama, igabagam kò Nq̄ari ba gatá domka kúrú Me, Me chibian úú, nxāasega ta gha gatá Gam koe guu a Nq̄arim di tchànoan úú ka.

6

¹ *Nq̄arim cgoa ko tsééa xg'ae xu khòè xu khama xae ko ma dtcàrà tu u, gatu nc̄e Nq̄arim di cgóm̄kuan hòò a tu gha táá kǎa hùì iise sèè e ka.*

² *Tcgǎyas Gam dis koem ko Nq̄ari ba mǎá:*

“Eēm kò ko cgóm̄kuan dim x'aè ba hàà
ner kóm̄ tsia hãa.

Eēm kò ko kgoarakuan dim cáǎ ba hàà
ner kòò hùì tsi,”

témé khama. Tseegukagam nc̄eska cgóm̄kuan dim x'aè me e, a tseegukaga nc̄eska kgoarakuan dim cáǎ me e.

Paulom di qóm̄ cgoa qgóókua ne

³ C'ěe khòe gha sixae di tséean ntcoe sa xae tc'ěe tama, gaa domka xae c'ěe gúù xgàe-kg'am m gha tòó tc'ěe tama. ⁴ Igaba xae ko wée gúùan ẽe xae ko kúrú koe x'ái, Nqarim di xae tsée-kg'ao xae ii sa: qáo tcáoan cgoa xae kò qóman q'oo koe hãa, xháe zi q'oo koe hée naka qóm zi xg'aeku zi koe héethée e. ⁵ Xg'ámme xae kò ko, a kò qáe-nquuan koe tcãàe, a xae a kò xg'orean koe hãa, a xae a kò tséea cg'òòe, a xae a kò x'óm tama, a kò tc'òo ga tc'òó tama. ⁶ Sixae di q'anoan hée naka q'ãa di tc'ěean hée naka qáo tcáoan hée naka qãean héethée ka *xae Nqarim di xae qãa xae e sa x'áa hãa*, Tcom-tcomsam Tc'ěem koe hée naka tseeguan di ncàmkuuan cgoa hée, ⁷ naka sixae di kg'uian tseegu di hée naka Nqarim di qarian ka héethée e. Tchànoan xae ncõo gaba zi khama ma úúa hãa, *x'ãa cgoa xae ko o kg'áom x'òam xòe di i*, naka *xgàe ko máa xae dxàes x'òas xòe di héethée e*. ⁸ Tcommèa xae kò hãa kana xae kò tcommè tama igaba, kana kò ko cóèe kana dqomèe igaba *xae kò Nqarim di xae tsée-kg'ao xae e*. Tshúù-ntcõa-kg'aoan khama xae kò ma qgòòe igaba xae ko tseeguan nxàe. ⁹ C'ěe ne khòe ne ka xae c'úùèa hãa, igaba xae kò *gatu ka q'ãaèa*. X'óóa khama xae kò ii, igaba bóò, kg'òèa xae hãa. Xgàrae xae kò ko, igaba xae kò cg'òòe tama. ¹⁰ Gatà ma xae kò ko ma thòò-tcaokaguè igaba xae kò wée x'aè ka qãe-tcaoa hãa. Dxàua xae hãa igaba xae kò kái ne khòe ne qguùkagu. Cúi gúù ga xae kò úú tama igaba xae kò wée gúùan ga q'òò.

¹¹ Korinta tuè, kgoarasease xae ko gatu cgoa kg'ui, i tcáoá xae tchààse xgobekg'amsea. ¹² Tcáoá xae xae gatu koe tcěekg'am tama, igaba tu gatu

tcáóá tu sixae koe tcēekg'ama hãa. ¹³ Tiri tu cóá tu ii khamar ko ma kg'ui cgoa tu u. X'ái xae e xámse-kg'aman gatà ii i, ncēe xae sixae gatu koe úúa hãan khama ii i. Tcáóá tu tchààse xgobekg'am.

Tempele ta Nqarim di ta a ke méé ta q'ano-q'anose

¹⁴ Táá méé tu gane ēe dtcòm tama ne cgoa cúíta noose joko ba tcéè guu. Ntama ia gha tchànoan ēe tchàno taman cgoa tsééa xg'ae? Kana ntama i gha ma x'ààn hēe naka ntcùúan hēéthēe xg'ae, a cúís guù sa kúrú? ¹⁵ Ntama ba ga ma Krete ba dxāwam* cgoa tòóku? Kana ba ga ntama dtcòma hãam khóè ba ēe dtcòm tamam cgoa tòóku? ¹⁶ Nqarim dim tempele ba ga ntama ma kúrúa mááseèa hãa nqàrian cgoa qáé-xg'ae sa kúrú? Gatá tempelem kg'òèa hãam Nqarim di ta a ka. Ncēm kò Nqari ba máá:

“Tiri x'áéa ner gha *Tiri ne khóè* ne cgoa kúrú

a Ra a gha gane xg'aeku koe caate.

Gane dir Nqari Ra a gha ii,

ne gha gane Tiri ne khóè ne ii,”

témé.

¹⁷ Ke “tcg'oa gane xg'aeku koe

naka gane cgoa q'aa,”

tam Nqari ba méé.

A ba a máá:

“Táá c'ēe guù q'ano tama qgóó guu,

nxāaskar gha qāèse hààkagu tu u.”

¹⁸ “A Ra a gha gatu ka Xòò Ra ii,

tu gha Tiri tu cóá tu ii,

cóá xu hēe naka cóá zi hēéthēe tu,”

* **6:15:** dxāwa - Gerika sa ko “Beliare” témé.

tam X'aigam wèé qarian úúa hãa ba mée.

7

¹ Ncàm-ncamsa tuè, ncêe ngòòkagukuan ta úúa hãa, ke hàà naka ta wèés gúùs ãe ko gatá di tc'áróan hěé naka tc'ẽea ta hěéthěé cg'uri-cg'uris koe q'ano-q'anose, naka taa tcom-tcomsas kg'òè sa cg'òèase kg'òè, Nqari ba q'áòà hãase.

Korinta ne ko komsana domkam Paulo qãè-tcaoa

² Gatu di tcáóan xgobekg'ama máá xae e. Cúi khòé ga xae chibi kúrú cgae ta ga hãa, a xae a cúí khòé ga cg'ãèan koe tcãà ta ga hãa, kana xae c'ẽe khòé kàa naka marian sée cgae e ta ga hãa. ³ Chibi-chibi tu ur ko domkar ncêe gúúan kg'ui tama. Ncêer kò kg'aika ma bìrí tua hãa khamaga ma: *kaisase xae ncàm tua*, tu wèé x'aèan ncêe kaga tcáóa xae koe hãa, x'óó xae ga ko kana xae ga ko kg'òè igaba. ⁴ Kaisa kgoarasea ner gatu koe úúa hãa kg'ui cgoa tu ur gha di i, a ko gatu cgoa kaisase dgomse, *tu kaisa ntcàmkuhan tíi koe úúa hãa*, ra kái xháéan koe xae ga hãa igaba kaisa qãè-tcaoaan úúa hãa.

⁵ Eẽ xae kò Maketonia koe hàà ka igaba i kò sixae di tc'áróan táá sãa-q'ooan hòò khama, xae kò wèé x'aè ka xháéan q'oo koe hãa: tchàa za guua zi mēéku zi hěé, naka *tcáóa xae q'oo koe hãas q'áo sa hěéthěé di i*. ⁶ Igabam kò Nqarim, ncêe ko gane ãe ngãaka hàna ne ntcàm ba, Titom di hàà-q'ooan ka ntcàm xae e. ⁷ Gam di hàà-q'ooan cúí tama a kò ii *ncêe kò ntcàm xae e*, igaba xae kò thěé *ntcàmmè* ãem *gatu ka bìrí xaea hãa kg'uihan ka: nta* ma gatu ka ntcàmmèa sa. Tu ma xgónè tea hãas kam kò bìrí xae e, naka tu ma tshúù-tcaoa hãas ka hěé, naka tu ma

tééa máá tea hãas ka hěéthěé e, ra ko kaisase qãè-tcao.

⁸ Eẽtar kò ma tiris tcgãyas cgoa tshúù-tshuu-tcáo tu u, igabar ẽes tcgãyas ka chibi bóòse tama. Kg'aiar kò chibi bóòse, xòm x'aè-q'oo kas kò tshúù-tshuu-tcáo tu ua hãa sar ko bóò khama. ⁹ Igabar ncẽeska qãè-tcaoa hãa, tshúù-tshuu-tcáo tuar hãa domka tamase, igaba gatu di tshúù-tcaoa ne kò hěé tu u tu gatu di dàòan koe tcóóse domka. Nqarim q'áo ka tu kò tshúù-tcaoa, a kò táá sixae ka thòò-thòò khama. ¹⁰ Nqarim q'áo di tshúù-tcaoa nea ko kgoarasean koe ko úú tcóósean óága khama, i gatà ko hěé *khóèan* nxãas koe chibi bóòse tama, igaba i ko nqđóm di tshúù-tcaoaan x'ooan koe úú. ¹¹ Bòò, Nqarim q'áo di tshúù-tcaoaan gatu koe kúrúa hãa sa: *hùia te ka tu kò qháé tu u*, tééa máá *te ka*, xgòàse *kg'uia máá te ka*, tcoma *te ka*, xgónèa *te ka*, tu ma máàse *tea* hãas ka, tu ma tshúùan xgàra kg'ónòsea máána hãas ka hěéthěé e. Wěés gúús koe tu káà chibi tu u sa tu x'áía hãa.

¹² Gaa domka ẽer kòo góá máá tu u ka i kò chibiga ne kana chibi-chibiè tama ne domka tama a, igabar kò góá hãa, gatu koe i gha tchànose x'áise Nqarim cookg'ai koe, nta tu ma sixae cgoa tchòà úúa hãa sa. ¹³ Wěé zi ncẽe zia kò ntcàm xae e.

Xae kò sixae dis ntcàmkus tc'amkg'ai koe kaisase qãè-tcaoa hãa, Tito ba xae kò bóò me qãè-tcaoa hãa, gam di tc'ẽea nea gatu wěé tu dian ka kàba-kàbaèa hãa khama. ¹⁴ Gatu kar kò gam koe dqòmse, tu kò táá sau-cgaekagu te. Igaba wěés ẽe xae birí tua hãas ma tseegu ii khamagas ma ẽe xae kò Titom koe *gatu ka* dqòmsea hãa sa tseegu si i sa x'áía hãa thěé. ¹⁵ Tiri x'áè-kg'áma nem kòo *gatu koe úú ka tu kò*

wèéa tu ga komsana me, a tu a kò q'áòan hěé naka cgùruan hěéthěé cgoa qãèse hààkagu me. Ncěe zi guù zim ko tc'ěe-tc'ěese ka i ko gam di ncàmkuan gatu koe càùse. ¹⁶ Kaisa tcoma ner gatu koe úúa hãa domkar ko qãè-tcao.

Dtcòm-k'g'ao ne Jutea koe hàna ne marian xg'ae-xg'aea máá sa (8–9)

8

Sere-seres Maketonia di zi kereke zi di sa

¹ Ncěeska, tí qõe ga tuè, Nqarim Maketonia di zi kereke zi koe x'áíá hãa cgómkuan ka tu gha q'ãa sa xae ko tc'ěe: ² Ncěeta noose kái zi kúrúá bóòku zi xháéan di zi koe ne hàna igaba i kò gane di qãè-tcaoan cg'oè a ntcãa, ne kò ěeta ne ma kaisase dxàua hãa igaba gane di qãè tcáóan di qguùan x'ái *a máàku zi tcg'óó*. ³ *Gane kar ko nxàea tseegukagu khama a ko máá: ěe ne ga úúa hãa sa ne kò tcg'óó, a ne a ěe sa nqáéa sa hěéthěé tcg'óó. Gane ka ne kò* ⁴ qarika dtcàrà xae e, cgómkuan dis máàkus cgoa ne gha c'ěe ne cgoa xg'ae a *Jutea di ne dtcòm-k'g'ao ne tsééa máá sa*. ⁵ *A ne a kò táá ěe xae kò ma nqòòà hãa khama cúí ma kúrú, igabaga ne kò kg'aia X'aigam koe máàse, a ne a nxãwa Nqarim di tc'ěean koe guu a sixae koe máàse.*

Paulo ba ko dtcòm-k'g'ao ne ntcàm, máàkua ne ne gha tcg'óó ka

⁶ Tito ba nxãakamaga ncěes máàkus cgómkuan di sa gatu koe tshoa-tshoara hãa, khama xae kò dtcàrà me, gatagam gha ncěes tséé sa xg'ara-xg'ara sa. ⁷ Igaba ncěe tu ma wèé zi guù zi koe ma kaisase qguùà hãa: dtcòmàn koe hěé, kg'uian koe hěé,

q'ãan koe hěé, wěés kgoara-tcáós koe hěé, naka ẽe xae xgaa-xgaa tua ncàmkuan koe ga hěéthěé, khamaga méé tu thěé ma ncěes máàkus cgómkuan dis koe kaisase qguù.

⁸ X'áèa ner máà tu u tama, igabar ko kg'amaga ncěes sere-seres c'ěe ne ncěe kaisase hùi kg'oana hãa di sa x'ái tu u. Ncěem dàòm kar ko bóò, nta i ma gatu di ncàmkuan tseegu di i sa. ⁹ Gatá dim X'aigam Jeso Krestem dis cgómku sa tu q'ana hãa khama: qguàm ko hãa igabam ko gatu domka dxàu, Gam dis dxàus koe tu gha gatu nxãasega guu a qguù ka.

¹⁰ Ncěe nqáéa hãam kurim ka tu kò tc'ãa a máàkuan tcg'òó tu tu u, a tu a kòò tc'ěe tu kò khama máà. Ke tiri kàan komsana: ¹¹ Eẽ tu tshoa-tshoara hãas cgoa méé tu ncěeska xg'ara, naka ẽe tu ma tc'ěea khama ma xg'ara-xg'ara si - ẽe tu ma úúa hãa khama ma máà. ¹² Khóè ba nta noose úúa hãa sa *Nqarim* koe guù méé tama khama. Cgáés guù si i, khóèm ko ẽem q'òò hãa zi guù zi ka c'ěe sa tcg'òó kg'oana hãa ne. *Nxãaskam gha Nqari ba qãè-tcaoa máà* dùús wěés ẽem ko tcg'òó sa.

¹³ C'ěe ne sãakagu, a gatua qóman q'oo koe tcãa tu u sar tc'ěe tama, igabar ko cúíta noose tu gha ii sa tc'ěe: ¹⁴ ncěe x'aè ka tu gatu kaisase tc'ãòan úúa hãa, ke méé tu ẽe tcàoa hãa ne cg'òè-cg'oea máà. Eẽ tu gha ko tcào x'aè ka ne gha gane kaisase tc'ãòan úúa hãa, a gha nxãasega ẽe tu tcàoa koe cg'òè-cg'oea máà tu u. Ncěem dàòm ka tu gha cúíta noo, ¹⁵ ncěe i ma *Nqarim di zi Tcgãya zi koe* ma góàèa a ko máà: “Gaam ẽe kò káían *tcuù* ba kò táá kaisase tc'ãòan úú, me kò gataga gaam ẽe kò cg'oròan *tcuù* ba táá tcào,” témée khama.

Titoe xu ko Korinta koe tsééa úú

¹⁶ Tc'ěe-tc'ěeses ncēer tíí úúa máá tua hãas khama ii sam Nqari ba Titom tcáo koe tcana hãa khamar ko Nqari ba qãe-tcaoa máá. ¹⁷ Tito ba kò táá sixae dis dtcàrà sam *gha kúrús* cúí sa dtcòm, igabam kò thée *gatuam gha hùì tu u* sa tc'ěe-tc'ěesea máá, a ba a kò gam di ncàman ka bìrísea hãa gatu koem gha síí sa. ¹⁸ Xae ko sixae ka qõese ba gam cgoa *gatu koe* tsééa úú, ncēe ko gam di tsééan qãe tchõan xgaa-xgaa di koe wèé zi kereke zi ka koaè ba. ¹⁹ Ncēe zi guù zi ka cúí tamase, igabam kò gataga thée kereke zi ka nxará tcg'òóèa hãa, ncēe gha sixae cgoa xg'ae a gatu dis máàku sa *úú dis* tséé sa kúrú ba, nxãasegam gha Nqari ba dqòmme ka, si sixae di tcáoan kgoarasea hãase hùì kg'oana hãa sa x'ái thée ka.

²⁰ *Xg'ae a qõès ka* xae ko q'óése, nxãasega i gha cúí khóè ga táá ncēes máàkus kaisas ko ma xg'ae-xg'ae a samaès ka chibi-chibi xae e ka. ²¹ Tchàno zi guù zi *kúrú sa* xae bìrísea hãa khama. Nqarim tcgái q'oo koe cúí tamase, igaba khóèan tcgái q'oo koe ga hěéthěe e.

²² A xae a ko sixae ka qõese ba gatsara cgoa tsééa úú, ncēe kái q'oro kái zi dàò zi cgoa kgoara-tcáoam hãa sa x'ái xaea ba, me gataga ncēeska gatu koe kaisa tcoman úúa hãa khamam hùì tu um gha sa kaisase kgoara-tcáoá máána hãa. ²³ A ncēe Titom xòè ka: tíí ka c'ěe me e, a tíí cgoa tséé-kg'ao me e gatu koe. A ncēe c'ěe tsara sixae ka qõese ga tsara *ěe hãa cgoa mea tsara* xòè ka: nxãa tsaraa kereke zi di tsara x'áè úú-kg'ao tsara a, Krestem koe ko dqòmku oága tsara. ²⁴ *Gaa domka méé tu* ncēe xu khóè xu gatu di ncànkuan x'ái, nxãasega zi gha

kereke zi *gatu di ncànkuan* bóò, a q'ãa, tchànose xae ko *gatu ka dqòmse* sa.

9

Paulo ba ko gaia dtcàrà, marian gha tcg'òòè sa

¹ Qaase tama ia, góár gha máá tu u sa, hùikuan di tsééan ncêe ne ko Nqarim di ne khóè ne *Jerusalema di ne tsééa máàè ka*. ² Hùì ne tu gha sa tu kg'ónòsea máána hãa sar q'ana hãa khama, a ra a ko Maketonia di ne khóè ne cookg'ai koe *gatu ka dqòmse*, a ra a ko bìrí ne a ko máá, Akaia koe tu *gatu ncìise*ga, ncêe nqáéa hãam kurim koe ga guu a máàkuan tu gha tcg'òó sa kg'ónòsea máána hãa, témé. Si *gatu di* kg'ónòse sa *gaa koe* kái ne ghùì-ghuin-tcáóa hãa. ³ Ra kò *ncêes gúús domkaga* gatá ka qôese ga xu *gatu koe tsééa úú*. Ncêer kò ma *gatu ka ma dqòmse* khamaga ma méé tu ma kg'ónòsea hãa sar ko tc'êe. Ncêe sa gha x'ái sa ii, chìbiga tama xae gha hãa sa, *gatu ka xae kò dqòmse ne*. ⁴ A ncêè *gatu* koer kò ko c'êe ne Maketonia ne cgoa síí a sao-xg'ae tu u, tu kg'ónòse ta ga hãa, ne xae gha kaisase saucgae, kaisa tcoman xae kò *gatu koe úúa hãa khama*. (*Gatu di saucgaekaguan kar kg'ui tama...*) ⁵ Gaa domkar kò bóò i ko qaase, tíí qôe ga xu méér dtcàrà naka xu tc'ãa-cookg'ai te naka síí cgae tu u, naka xua síí bóò, êe tu nqòòkagua hãas máàku sa kg'ónòèa hãa sa. Igabar ko tc'êe, kgoara-tcáóase tu gha *gaas máàku sa tcg'òó sa*, chùiku tamase.

Marian tcg'òò a mää sa ko ts'ee-ts'ee kg'aikuan óága

⁶ Tc'êe-tc'êese ncêe sa:
êe ko cg'orò cgùrian xháà

ba gha thêé cg'orò tc'õoan tcuù,
me gha gaam êe ko káise xhàrà
ba thêé kái tc'õoan tcuù.

⁷ Wèém khòè ba méém êem gabá tcáóa ba koe ma bîrísea hãa khama ma tcg'òó, tc'êe tama tcáo ka hêé naka chùiem ko domka hêéthêé tamase, Nqari ba gaam êe ko q'ano-tcáo se tcg'òó a máa ba ncàma hãa ke. ⁸ Nqari ba wèé cgòmkuu nem gha káise máa tu u di qarian úua hãa, nxãasega tu gha wèé x'aè ka wèé zi gúu zi koe, wèés êe tu ko qaa sa úua máasea hãa ka, wèé zi tséé zi qãè zi tu gha nxãasega nqáéase kúrú ka. ⁹ Ncêe i ma *Nqarim di zi Tcgãya zi koe* ma góáèa a ko máa:

“*Khòem Nqari ba ko q'ào ba ko aba zi tsai-tsai*
a êe dxàua hãa ne máa;
i gam di qãèan chòò tamase hãa,”
témèè khama.

¹⁰ Nqari ba ko xhàrà-kg'ao ba cgùrian máa, a ba a wèé khòèan tc'õoan máa. Gatagam gha gatu di zi gúu zi càua máa tu u cgùrian *khama ii zi* a gha kaikagu u, a gatu di qãèan koe guu a kái tc'õoan kúrú. ¹¹ Wèé za ga tu gha qguùkaguè, nxãasega tu gha wèé za ga kgoara-tcáo hãase máàkuan tcg'òó ka. Ne gha *Jerusalema di ne khòè ne* Nqari ba qãè-tcaoa máa, *gatu di zi máaku zi xae ko tcg'òó máa ne x'aè* ka. ¹² Ncêe tu ko kúrú tséé sa Nqarim di ne khòè ne ko tcáo sa tu gha cg'oè-cg'oea máa nes cúis tama si i, igaba kái ne khòè ne kúrú ne Nqari ba qãè-tcaoa máa si i thêé. ¹³ Tséés ncêe tu kò gaas ka tseegu tu ii sa x'áíá hãa sa gha dqòmkuu Nqarim koe óága. Krestem di qãè tchòàn tu kò dtcòm, a kò komsana a, a tu a kò Nqarim di ne khòè ne hêé naka c'êe ne wèé ne hêéthêé aban tcg'òó máa ka

kgoarase. ¹⁴ Còrèa ne gha máá tu u, a gha xgónè tu u, cgómkuan ncēm kò Nqari ba nqáéa hãase máà tua hãa domka. ¹⁵ Gam dis máàkus ncēe kg'uian cgoa nxàea tcg'òóè tites domka méém Nqari ba qãè-tcaoa máàè!

**Paulo ba ko gam di tsééan x'áè
úú-kg'aom ii di ka kg'uia mááse
(10–13)**

10

¹ Tíia Paulo ra ko Krestem di qãèan hēé naka qãè tcáoan hēéthēé ka dtcàrà tu u. Tíi ncēe gatu koer kò hàna ne *koma* kg'amka ii ra, igaba ncēe gatu cgoar kò hãa tama ne ko *koma* xgòàse kg'ui cgoa tu u ra. ² C'ēe ne khóè ne ko máá, nqóóm ko ma tc'ēe khama xae ko ma kg'òè, témé. Bóòr ko ka i ko qaase, kaisase xgòàser gha kg'ui cgoa ne sa. Igabar ko dtcàrà tu u, táa tu gha chùì ter ncēm dàòm koe tcàa sa. ³ Tseegu u nqóóm koe ta ga x'áè sa, igabaga ta nqóóm di cauan cgoa x'ãàku tama. ⁴ Ncõo gàba zi ncēe ta ko x'ãà cgoa zia nqóóm di zi ncõo gàba zi tama zi i, igaba zi Nqarim di qarian úúa, a zi a gúùan zi ga kòbe di qarian úúa hãa. ⁵ *Ncēe zi ncõo gàba zi cgoa* ta ko kàa-kg'ám zi hēé, naka wèés gúùs ēe ko dqòmse sa hēéthēé kòbe, gaa zi ncēe ko khóè ne xgàè-kg'am zi Nqari ba q'ãan koe. Ta ko wèém tc'ēe ba qgóó a qáé, a kúrú me me Kreste ba komsana. ⁶ Ncēè gatu di komsana-q'ooan kò tc'ãòà hãa, ne ta kg'ónòsea máána hãa, wèém khóèm di komsana taman xgàra ne.

⁷ Gúùan di qãán cúíga tu ko bóò. Ncēè gatu ka c'ēm kò Krestem di me e sa bìrísea hãa, ne

méém gatà ma tcáoá ba koe q'ana hãa, sixae igaba xae thée gaam khama ma Krestem di xae e sa. ⁸ Gaa domkar sau-cgaekaguè tama, gatàr ga ko ma qarian ncēm X'aiga ba máà xaea hãa ka dqomse igaba. Qarian ncēm kò máà xaea hãa, nxãasega xae gha tshàoa ghùì tu u, a táá kòbea q'aa tu u ka. ⁹ Tcgãya zi tiri zi cgoar ko q'aekagu tu u khama i ga kò ii sar tc'êe tama. ¹⁰ C'êe ne ko máá: “Paulom di zi tcgãya zia qarian úúa, a ko xgòase kg'ui, igabaga ncêe cgáé-q'ooa ba kò gatá cgoa hàna nem qari úú tama, i gam di kg'uian cúí guù ga méé tama,” témé. ¹¹ Gatà ii ne khòè ne méé ne bóòà q'ãa, êe xae ko tcgãya zi koe goá zi xae gha thée kúrú sa. Gatu cgoa xae ga hãa, kana xae ga gatu cgoa hãa tama igaba xae sixae xae e sa.

Táá méé ta dqomse guu

¹² Bèe xae ko, gane êe ko dqomse ne cgoa nxará xg'aesea ne, kana gane hànas téé-q'oos koe tòósea ne. Igaba ne ko gane, gane ka tc'ãò-tc'ãose, a ne a ko gane ka nxará xg'aese. Tsóágase ne gáé káà tc'êe nea! ¹³ Igaba xae sixae cuiskaga Nqarim máà xaea hãas tc'ãò-tc'ãos *kúrú xae gha tsééan* di sa nqáéa hãase dqomse tite, igaba xae gha Nqarim máà xaea hãas tc'ãò-tc'ãos cgoa dqomse, tc'ãò-tc'ãos ncêe gatu igaba tu gaas koe hãa sa. ¹⁴ Sixaea kò tc'ãà di xae e, Krestem di qàè tchòàn ko gatu koe úúa hãa xae. Khama xae c'ēm khòèm kúrú hãa tsééan dim nqòóm koe tcàa tama. Nqari ba máà xae e tua hãa! ¹⁵ C'êe ne khòè ne kúrú hãa tsééan koe xae nqáéase dqomse tama, igaba xae ko Nqarim máà xaea hãas tc'ãò-tc'ãos cgoa dqomse, a xae a nqòòan úúa hãa, gatu di dtcòmàn gha kai, a gha sixae di tsééan gatu xg'aeku koe kaisase

tchààkagu sa. ¹⁶ Nxãasega xae gha qãe tchõàn c'êe zi xg'aeku zi gatu ka ncíi za hãa zi koe síi xgaa-xgaa ka. C'êem khòem ãem hãa qgài koe kúrúá hãa tsééan koe xae dqomse tc'êe tama khama.

¹⁷ Igaba ncêe c'êem khòem kò dqomse kg'oana ne méém X'aigam koe dqomse. ¹⁸ Ncêe khòem kòo dqomse, nem tchànóm iise bóòè tama khama. Igaba ncêe X'aigam kò khòe ba dqom nem ko tchànóm iise bóòè.

11

Paulo ba hêé naka tshúù-ntcõa di xu x'áè úú-kg'ao xu hêéthêé e

¹ Tiri káà tc'êean koe tu ga qáo tcáo cgoa te sar ko tc'êe; ke méé tu cgómna gatà hêé. ² Nqarim koe guua hãa taua ner úú cgoa tua hãa khama. Cúím khòem di séèkua ner nqòòkagu tua, Krete ba, nxãasegar gha cookg'aia ba koe tòó tu u ka, qanega xóé cgoaè tamas dxàe-coas khama ma. ³ Igabar ko q'áo, gatu di tc'êea ne gha tseegu a q'ano máàsean Krestem di koe tcg'oa sa, ãem kò cg'ao ba ma gam di kàan cgoa Efa sa ma qàe-qaea hãa khamaga ma. ⁴ Thamkase tu ko c'êe khòèan koe máàse khama. Ncêe c'êe khòèan kò hàà cgae tu u, a hàà tãám Jesom, ncêe sixae qanega Gam ka xgaa-xgaa tu u ta ga hãam ka xgaa-xgaa, ne tu ko gaan koe máàse, kana tua sixae máà tua hãam tc'êem ka tãá ba hòòà, kana tua sixae xgaa-xgaa tu u ta ga hãa qãe tchõàn ka tãán hòòà.

⁵ Tíi ko bóò kar nxãata noose nqãaka hãa tama gaxu x'áè úú-kg'ao xu ncêe cgáé xu u *ta i ko mééè xu ka*. ⁶ Nxãatar ga ma kg'uián xgaa-xgaasea máá

tama, igabar tc'èega ra a. Ncêes gúù sa xae wèè zi dàò zi koe qãèse x'ái tua hãa.

⁷ Nqarim di qãè tchõà ner kò xgaa-xgaa tu u x'aè kar kò surutakagu tu u tama, a ra a kòo cg'aré-cg'arese, nxãasega tu gha gatu kaikaguè ka; ka ra gáé kò ko chìbi sa kúrú? ⁸ C'èe zi kereke zir *koma* xhùua hãa, gaa zi koer gha hùian hòò a gatua tsééa máá tu u zi. ⁹ A ãer kòo gatu cgoa hãa, a c'èe gúù tcàoa hãa kar kò cúí khóè ga qóm ba qgóókagu tama, ãer tcàoa hãas koe xu kò tíí qõè ga xu ncêe kò Maketonia koe guua hãa xu hùì te khama. Ra kò wèè zi dàò-kg'ám zi koe qgóósea hãa, táár gha qóma máá tu u ka, a ra a gha gatà cúíga hëé. ¹⁰ Ncêer ko ma Krestem koe tseeguan kg'ui khamaga ma i cuiskaga ncêe dqomsean tiri Akaia di xu xg'aeku xu *ncêe gatu x'ãèa hãa xu* koe guu na chõòkaguèa hãa tite. ¹¹ Dùús domka *ra kò gatu koe hùian qaa tama?* Ncàm tu u tamar hãa domkaa? Nqari ba q'ana hãa, ncàm tuar hãa sa! ¹² Khama ra gha ncêer ko kúrú sa kg'ama kúrú *a gatu di hùian qaa tite*, a gha nxãasega gaxu ãe ko sixae cgoa cúíta noose tséé sa dqomse xu sau-cgaekagu. ¹³ Eèta ii xu khóè xua tshúù-ntcõa di xu x'aè úú-kg'ao xu u, qàe-qaekuan di xu tséé-kg'ao xu, Krestem di xu x'aè úú-kg'ao xu kúrúsea hãa xu. ¹⁴ Arekagu tama i hãa, satanam igabam ko moengelem x'áàn di ba kúrúsea hãa khama. ¹⁵ Gaa domka i are-aresa tama, gam di xu qãà xu igaba xu kò tchànoan di xu qãà xu kúrúsea hãa ne. Chõò-q'oos koe xu gha gaxu di tsééan khama ma suruta kabìè.

Paulo ba ko gam di xgàrasean ka dqomse

¹⁶ Gaicara ra ko kg'uian tiri kg'ui a ko máá: Táá méé i cúí khóè ga káà tc'ëer iise qgóó te guu. Igaba ncèè gatà tu kò ko hëé ne méé tu nxãaska káà tc'ëem khóè ba tu ga ko ma qgóó khama ma qgóó te, nakar nxãasega tíí igaba thëé cg'árése dqomse. ¹⁷ Ncèe dqomsean tiri koer X'aigam ga ko ma kg'ui khama ma kg'ui tama, igaba ra ko káà tc'ëe iise kg'ui. ¹⁸ Ncãaga i ko kái khóèan ga nqóóm di cauan cgoa dqomse khamar gha tíí igabaga thëé dqomse. ¹⁹ Tc'ëega tu u *sa tu ko biríse*, igaba tu ko èe káà tc'ëe ii ne cgoa qãè-tcaoa hãase tsééa xg'ae ná! ²⁰ Khóèa ne kò qãàn kúrú tu u, a ko tcana máá tu u, a ko ntcóm tu u, a ko náà c'ãa-c'ana tu u, a i a ko x'ábú góó tu u ne tu ko kgoara máá a. ²¹ *Ncèe gúúan kúrú koe* xae kò kg'amka xae e, témé sar ko saucgae.

Igaba ncèè c'ëe khóèan kò birísea hãa c'ëes gúús ka i gha dqomse sa ner tíí igaba birísea hãa (káà tc'ëem khóèem khamar ko ma kg'ui). ²² Hebera dis qhàòs di xua? Tíí igabar gaar ga ra a. Iseraele dis qhàòs di xua? Tíí igabar gaar ga ra a. Abrahamam di xu tsgõo-coa xua? Tíí igabar gaar ga ra a. ²³ Krestem di xu tséé-kg'ao xua? (Temeam khóèem khamar ko ma kg'ui a ko máá:) *gaxu kar* cgáé ra a, a ra a gaxu ka kaisase tsééa hãa, a ra a gaxu ka kái q'oro qáéèa hãa, a gaxu ka kái q'oro qoaèa, a kái q'oro x'óó ka hëéa. ²⁴ Juta ne kar 5 q'oro 39 tsaman qoaèa hãa, ²⁵ nqoana q'oro ra kò *Roma ne ka tsam* xu cgoa qoaè, a ra a kò c'ëe x'aè ka nxõán cgoa xaoè, a ra a kò nqoana q'oro skepes ka x'óó cgoaè, a ra a kò c'ëe x'aè ka koaba ba hëé naka ntcúú ba hëéthëé tshàam q'oo koe hãa. ²⁶ Eër kò káíse caate a ko dàra kar kò kái zi tcabà zi koe tcàà: tshàan di zi, ts'ãà-kg'aoan di zi, tiri ne khóè ne di zi, tãá zi qhàò zi

di zi, x'áé-dxooan di zi, qãáka ka di zi, tshàa-dxooan di zi hěé naka tshúù-ntcõa di dtcòm-kq'aoan di zi hěéthěé koe. ²⁷ Thõòkaser kòo tséé, a ra a thěé ko qómse tséé, ra kò kái ntcúúan x'óm tama, a xàbàa hãa, a cáma hãa, a ko kái-kq'aise tc'õoan úú tama, a ra a kòo qgài, a qg'aè-cgaea hãa. ²⁸ Wèé zi guù zi oose ra ko wèé cáma ka qóman xám, wèé zi kereke zi tc'ěea máas tiris ka. ²⁹ C'ěem khóem kò kg'amka ii ner ko tíi igaba xámse a kg'amka. C'ěem khóem kòo chibian koe tcãàè ner ko tshúù-tcao.

³⁰ Ncěe qaase i kò ko, dqom̃ser ga sa, ner gha guù zi tiri kg'amkan ko x'ái zi cgoa dqom̃se. ³¹ Nqarim ncěe X'aigam Jesom ka Xõ ba, ncěe ko chõ tamase dqom̃mè ba, nxãa ba q'ana hãa tshúù-ntcõar nxàe tama sa. ³² Damaseko koem kò tc'ãa-cookg'aim x'aigam Aretasem dóm q'oo koe hãa ba x'áé-dxoom Damaseko di ba kòre, nxãasegam gha qáé te ka. ³³ Igabar kò x'áé-dxoom dim xhàrom kòm koe guu a q'ores q'oo koe hãase xòòè, a tshàu q'ooa ba koe nxàa tcg'oa.

12

Paulo ba ko x'ái zi bóò ka dqom̃se

¹ Dqom̃se méers guù si i, ěeta i ga ma cúí guù qãè ga kúrúa máá te tama igaba. Ncěeskar gha X'aigam bóòkagu tea hãa zi x'ái zi hěé naka xgòre-kq'áise ko zi ka hěéthěé kg'ui. ² Q'ana ra hãa Krestem koe hànám khóè ba, ncěe kò nqáéa hãa kurian 14 ka, sée a kaisase tc'amaka hãam nqarikg'aim* koe

* **12:2:** kaisase tc'amaka hãam nqarikg'ai - Gerika sa ko máá: “nqoana dim nqarikg'ai ba,” témé.

úúèa hãa ba. (C'úua ra hãa, ncêes gúu sa kò cgáé-q'ooa ba koe kúrúse sa, kana sa ko x'ái sa† ii – Nqarim cúí ba q'anaa.) ³ Ra ncêem khóè ba q'ana hãa (igabar c'úua hãa, ncêes gúu sa kò cgáé-q'ooa ba koe kúrúse sa, kana sa ko x'ái sa‡ ii – Nqarim cúí ba q'anaa) ⁴ ntam kò ma sée a paradaisi koe úúè sa. Nxàèè tite zi gúu zim kò kóm, gúu zi ncêe khóèan kgoara máàè naka nxàe tite zi. ⁵ Ncêem khóèm kar gha dqòmse igabar tíí ka dqòmsea hãa tite, tiri kg'amkan ka cúí ga a gha ii. ⁶ A ncêè dqòmser kòo ner káà tc'êem khóè ba ii tama, tseegua ner gha ko nxàe khama. Igabar ncêeska dqòmsea hãa tite, nxãasega i gha c'êe khóèan táá kaisase tc'êea máá te ka, êe i ko tíí koe bóòs ka hêé naka êe i ko tíí koe kóms ka hêéthêé e.

⁷ Igaba méér táá kaisase kaikaguè guu êer ko bóò zi x'ái zi kaisase kaia hãa zi domka. Gaa domkar dxàm ba cgàaa te koe máàèa hãa, ncêe sathanam di tsée-kg'ao ii ba, me ko qhàe te, nxãasegar gha táá kaisase koase ka. ⁸ Ncêes gúus domkar kò X'aiga ba nqoana q'oro còrè, nxãasegas gha tíí koe séèa tcg'òòè ka. ⁹ Igabam kò bìrí te a máá: “Tiri cgómkua ne tc'ãò tsia hãa, *Tiri qaria ne ko kg'amkan koe cg'òèase x'áíse khama,*” témé. Gaa domkar gha tiri kg'amkan koe kaisa qãè-tcaoan cgoa dqòmse, nxãasega i gha Krestem di qarian tíí koe hãa ka. ¹⁰ Gaas gúus domkaga ra ko kg'amkan koe qãè-tcao, naka cóèkuan koe hêé, naka xháé zi koe hêé, naka xgàraku zi koe hêé, naka qóm zi koe hêéthêé e, *ncêè Krestem domka zi kòo kúrúse ne.*

† 12:2: x'ái sa - Gerika sa ko máá: “cgáé-q'ooa ba ka tchàa koe,” témé. ‡ 12:3: x'ái sa - Gerika sa ko máá: “cgáé-q'ooa ba ka tchàa koe,” témé.

Eër kò kg'amka ii ner nxãaska qari ra a khama.

Paulo ba ko Korinta dis kerekes ka káíse tc'ěe-tc'ěese

¹¹ Káà tc'ěem gúù bar kò kúrúse, igaba tu kò gatu gaan koe chùia úú te, gatu ka méér ga kò koaèa hãas gúù si i khama. Gúù cgáér tama ra a ga ii, igabar ěe xu x'áè úú-kg'ao xu cgáé xu u *ta ko méé* xu ka nqãaka hãa tama. ¹² Tseegu dir x'áè úú-kg'ao *ra a di zi x'ái zia kò gatu xg'aeku koe qáo tcáoan cgoa x'áiè, x'ái zi cgoa hěé naka are-aresa zi gúù zi cgoa hěé naka kaia hãa qarian cgoa hěéthěé e.* ¹³ Cúís gúù sa tu kò c'ěe zi kereke zi ka tcào: ra kò tíia táá qóm ba qgóókagu tu u. Ke méé tu cgómna ncěes chibi sa qgóóa máá te!

¹⁴ Ncěer ii kar nqoana dis dàra sar gha dàra tu u sa kg'ónòsea máána hãa. A ra a cuiskaga qóma máá tu ua hãa tite; ěe gatu di ii sar qaa tama, igabar ko gatua qaa tu u khama. Cóán méé i gaan di xòðan táá tsééa máás gúù si i, igaba méé i xòðan gaan di cóán tsééa máá khama. ¹⁵ Ra gha kaisase qãè-tcaoa hãase wěés gúùs ěer úúa hãa sa gatu koe tséékagu naka tíi ga ra hěéthěé e. Ncěè kaisaser kò ncàm tua hãa, ne tua gha gatu cg'arése ncàm te? ¹⁶ Ncěe tu ma dtcòmaa khamaga ma, táár kò qóm ba qgóókagu tu u sa, igabar kò *koma* kaa sa kúrú, a gaas cgoa qgóó tu u. ¹⁷ Ntama? A gaxu khòè xu ěer kò gatu koe tsééa úúa hãa xu ka c'ěem cgoa ra kò c'ěe gúù ga sée cgae tu u? ¹⁸ Tito bar ko dtcàrà qòòm gha ka, a ko c'ěem dtcòm-kg'ao ba gam cgoa tsééa úú. A Tito ba kò c'ěe gúù ga sée cgae tu u ii? Cúím tc'ěem cgoa tsam gáé kò tséé tama? Cúím dàò ba tsam gáé kò sée tama?

19 A ncêe tu hãa ka tua kò tc'êea máá, gatu cookg'ai koe xae ko kg'uia mááse, ta tc'êea? Nqarim cookg'ai koe xae ko kg'ui, ěem ga ma Krete ba ma kg'uikagu xae e khama, si wèes gúùs *ěe xae ko góá a ko kúrú sa*, gatu di tshàoa ghùìean di si i, ncàm-ncamsa tuè. 20 *Gatu koe síia ner ko q'áo.* C'ěedaokar ěer ko ma qaa tu u khama ma sao-xg'ae tua hãa tite, tu gatu igaba ěe tu kòo ma qaa te khama ma sao-xg'ae tea hãa tite. I gha c'ěedaoka mēékuan hěé, taukuan hěé, xgóàn hěé, cěèan hěé, cóèkuan hěé, c'amkuan hěé, bóòsean hěé naka kómku taman hěéthěé hãa. 21 Gaicara ra kòo síi nem gha tirim Nqari ba gatu cookg'ai koe cg'aré-cg'are te sar ko q'áo. Ra gha kái ne ěe kò nxāakamaga chìbian kúrú ne kg'ae cgae, gane di chìbian koe ne kò táá tcóóse khama. Qanega ne q'ano taman hěé, cg'arán hěé, naka cg'āèan hěéthěé koe hãa.

13

Còo di zi dqàèku zi

1 Ncêea nqoana dis dàras ga si i ncēer ko gatu koe dàra sa. *Si ko Nqarim dis Tcgāya sa méé a ko máá:* “Cám kana nqoana tééa-máá-kg'aoan di kg'árma ne gha wèes kg'ui sa nxàea tseegukagu,” témé. 2-3 Eẽ nxāakamaga chìbian kúrú hãa ne hěé naka wèé ne c'ěe ne hěéthěér ko dqàè; ěer kò cáàm di sa dàra nea kar kò ma dqàè ne khamagar ko ma ncēer káà iim x'aèm ka dqàè ne. Krete ba ko tíi koe kg'ui dis x'ái sa tu ko qaa ná? Eẽr kò gaicara hàà ner gaa domkaga ncêe ne khóè ne cuiskaga bóò guua hãa tite. *Krete ba* gatu koe kg'amka tama, igabam gatu xg'aeku koe qarian

úúa. ⁴ Gatàm kò ma kg'amkan koe guu a xgàuè, igabam ko Nqarim di qarian ka kg'òè. Gataga xae ma Gam koe kg'amka xae e, igaba xae gha Nqarim di qarian ka Gam cgoa kg'òè, a tsééa máá tu u.

⁵ Gatu kúrúá bóòse naka tua bóò dtcòman koe tu hàna sa; kúrúá tu gatu bóòse. Bóò tu q'ãa tama Jeso Krete ba gatu koe hàna sa? Igaba ncèè kúrúá tu kòò bóòse a ko tààè nem Jeso Krete ba gatu koe hãa tama. ⁶ Ra tcoman úúa hãa, bóò tu q'ana hãa sixaea kúrúá bóòku sa tààa hãa sa di i. ⁷ Igaba xae ko Nqari ba còrè, táá tu gha c'èe gúù cg'ãè ga kúrú sa. Khòè ne gha bóò, kúrúá bóòku sa xae tààa hãa sa domkar ncèes gúù sa kg'ui tama, igaba xae ko tc'èe, èe tchàno ii sa tu gha kúrú sa, èeta xae ga ma sixae tààèa hãa khama ii igaba. ⁸ Cuiskaga xae tseeguan cgoa x'ääkua hãa tite khama, igaba xae gha tseeguan kúrúá máá. ⁹ Ncèè qari tu iis gúùs cúí sa gha ko qãè-tcaokagu xae e, èe ta xae ga ma kg'amka khama ii igaba. Còrèa xae ko máá sa gatu gha còoka qòò si i. ¹⁰ Gaa domkar ko ncèer káà ii ka ncèe zi gúù zi góá máá tu u, nxãasegar gha èer kòò hàà ne táá hàà xgòàse kg'ui a tiri qarian tséékagu ka. X'aiga ba ncèe qarian máà tea hãa, tshàoar gha ghùì tu u ka, a táá tòà-q'aa tu u ka.

Còò di zi tsgámkaguku zi

¹¹ Còò dis ka, tíí qòe ga tuè, qãè-tcao tu. Gúù zi kúrú naka zi qãè, korèku tu, naka cúí tc'èe ii, tòókuan cgoa kg'òè, nakam gha ncàmkuhan hëé naka tòókuan hëéthëé dim Nqari ba gatu cgoa hãa.

¹² Gatu ka c'èe ne tcom-tcomsas x'obèkus cgoa tsgám.

¹³ Wèè ne dtcòm-kg'ao ne ko tsgámkagu tu u.

¹⁴ X'aigam Jeso Krestem di cgómkuan hěé
naka Nqarim di ncàmkuan hěé
naka Tcom-tcomsam Tc'ěem di hãa cgoakuan
hěéthěé
mée i gatu wèéa tu cgoa hãa.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b